

ES IST ZEIT, EIN WENIG ÜBER GOTT NACHZUDENKEN (E.T.A. HOFFMANN)

(2025)

Het einde is in zicht. Dat ik het einde zou halen, daar heb ik nooit aan getwijfeld. Dat het einde nu al zou komen, had ik echter niet voorzien.

Ik heb eigenlijk nooit iets voorzien. Ik heb goed geleefd. Naar mijn normen. Waarschuwingen in de wind geslagen. Veel wind.

Nu moet jij de ziekteverzekering ook niet meer belasten, denken de mensen die eraan bijdragen. En denken zelfs dezen die weinig of niets hebben bijgedragen, integendeel, hun balans vertoont een debet op dat vlak. Maar genoeg over balansen en rekeningen. Leven en dood komen binnenkort hun rekening bij mij vereffenen, of ik aan hen.

Ik heb aan hoog toerental geleefd. Veel kilometers gemaakt. Het hadden er nog meer mogen zijn.

Heb je er geen spijt van?, vragen de mensen dan. En ook al vragen ze het niet, ik hoor ze het vragen. Alsof ik het mezelf vraag en er met enig schuldgevoel bij zit. Maar dan denk ik: schuld is ons aangeleerd. Er is weinig originele schuld. Ik zeg niet dat die niet bestaat, maar de spijt waar men naar vraagt, is niet origineel, maar moreel, cultureel moreel.

En ik moet zeggen dat ik aardig tegen de scheenbenen van die cultuur heb geschopt. Het was sterker dan mezelf, mijnheer de juge, een onweerstaanbare drang die mij ontheft van schuld. Ik ben strafrechtelijk niet aansprakelijk. Maar dat zal nog weinig verschil uitmaken. Het einde is in zicht. Zei de dokter. En dat was ongeveer het enige van zijn uitleg dat bleef hangen. Ik mocht naar huis. Het maakte geen verschil meer uit.

Ik heb nog kort de tijd om mijn leven te overzien. De film van mijn leven.

Het is geen film geweest.

Het was eerder muziek.